

maar vlak
ketteren
kennet
stand rizen
vraag, of
er niet onder-
den broeder
het onder-
en, en deze
n zulk mis-
dagen veel
dan dat een
vrienden een
aan zijn uit-
noet wijden,
opgedragen,
rulk een ge-
weerd inspan-
medie, gron-
et zelf En-
regel maakt
n geen uit-
geslagen en
en dat meen
en, is dat zoo
per keerde
gen: God zij
oor en door
dicht, leer ik
genoege ge-
broederlijke
debr.
KUYPER.
overbodig,
lad over te
enen tegen-
ingssysteem
lig.
in hun voor-
nde ook een
et „gebruik
te goed“, en
genover het
id en sober-
gulsigheid
emde, werd
leed of ge-
deren waren
en hebben
oda Woord
ge, huislijke
pen, en er
d zou laten
geloof en in
aspraktijk.
de tegen-
tiden. Bij
en ze nooit
ht het feest-
ok om den
n onze feest-
bleef steeds
op het feest-
beheerscht
n, en ook te
eugd steeds
otseiling zou
it dat hij zijn
ook onder
e heeft ge-
reformeerd
blstrekt niet
kracht, ook
ize veelzins
t onbekend,
het gebruik
ke soms een
gel, is, zelfs
n vele zijn,
men, dat er
ik bestaat.
toet in naam
zoo ernstig
gelijk gepro-
at is God
erwoestend.
Woords die
aantast, als
d opspoort
aan personen
ene onthou-
g een roep-
vond, zullen
kunnen wij
et haar uit-
en bierhuis-
lijkerij, door
telijke wijze
hef schijde
ven afsnijdt,
er elkander
elijds die
t maakt, en
is, die tegen
d, maar uit
en we geen
eeren een
den eerste
nik en mis-
op drank en
g, op siera-
e, kortom,
narde den
en bestemd,
n zijn God,

opdat het met zelf beheersching, onder gebod en dankzegging gebruikt zou worden, en een ieder die te dexten opzichte op wat stuk ook, de maat te buiten gaat, en slaaf van kleding, spijis of drank wordt, in stede van als beeldrager van zijn God over dat alles te heerschen, werpt de eere van zijn kind-schap weg.
Het geldt hier geen regel op regel, noch gebod op gebod, maar een beginsel, en wel een beginsel van algemeene aard en van gansch algemeene strekking.
Het geldt de vraag naar de positie die de belijder van den Christus tegenover het god verlaar aarde inneemt, en of men zich nu verlaar aan het geld of aan den wijn, aan zijn kleding of aan zijn rooken, aan spijis of aan bloemen, aan dieren of aan zijn toilet, aan het visschen, aan het jagen, aan lectuur, aan zijn bed of bad, of aan wat ook, liet komt altoos op hetzelfde neder. Het is altoos de mensch die heerschen en gebruiken moest en die zich beheerschen laat. De revolutie in het leven. Een ommekeer van de orde die God gesteld heeft.
Gij zult u onder de macht van geen van die brengen laten.
Aldus leerden die Gereformeerde mora- listen, daarin den apostolischen stelregel vasthoudende, en juist deswege het gebruik van alle diing verdedigende.
Van de Doopersche mijding scheide den ook hier een vaste grenslijn.
Deze medien het gevaar, omdat ze het onderscheid tusschen beproeving en verzor- ning niet doorzagen.
Zeker, in verzorring moogt ge u nimmer begeven, en wie dit nochtans doet, heeft het zichzelf te wijten, zoo de bewaarde ge- made Gods hem verlaar.
Maar een zeker op de proef stellen van ons geloof is heel ons leven, tenzij we het leven ontvliden willen. En de consequentie van het Doopersche mijding liet dan ook in niet anders dan in de kloostercel, waarin men de wereld ontvlucht, om met één hero- leken slag den strijd en de worsteling voor altoos te beslechten.
Dat echter is onzerzijds steeds veroordeeld. Veroordeeld, men versta ons wel, niet in elk bepaald geval. Het vasten werd soms sterk aanbevolen. Het tijdelijk doen van gelofte van onthouding raadzaam gekeurd. Een mijden van gevaren, die Satan kans boden om ons hart van zijn zwakke zijde aan te vallen, geloofd.
Maar dit waren exceptien van persoonlij- ken en tijdelijken aard, en raakten het be- ginsel niet.
Voor wat het beginsel aanging daarentegen, stonden onze vaders niet in de vaste overtuiging, dat we niet weggenomen moes- ten uit, maar bewaard in de wereld, en dat alzoo onze roeping was, om, midden in de wereld verkeerende, bij dat verkeer onze eere als Christen op te houden, een beder- verend zout te zijn, en ons licht te laten schijnen.
Zoo verstanden onze vaders den dage- lijkschen strijd des geloofs, den Christelijken worstel. Zoo spanden zij de zedelijke ver- kracht, en betoonden zij die wereldover- innende kracht, die ons in het Christelijk geloof gegeven is.
En dit algemeene standpunt blijven ook wij handhaven, omdat het ons volkomen in overeenstemming met de Heilige Schrift dunkt te zijn.
We weigeren in de mijding te gaan, en blijven Gereformeerden.

Gereformeerde prediking.

TWEDE REEKS.

XIV.

Bij de toepassing komt niet slechts de vraag aan de orde, wat ge toepast, maar ook op wie, op wat wijze, op wat tijd en zooveel meer. Ge hebt het slechts te ver- gelijken met de zorge van een huismoeder voor de voeding van haar gezin, of met de zorge van den medicijnmeester voor de ge- nezing van zijn kraken. Twee beelden beide aan de Heilige Schrift ontleend. Of spreekt niet Jezus zelf van de zieken die wel, en van de gezonden die niet den medicijnmeester van noode hebben? En zoo ook, wijst niet de apostel, in het beeld der voeding, op de kinderkens die nog geen vaste spijsje ver- dragen kunnen, en daarom melk ontvangen, terwijl de ouderen en volwassenen aan niet niet genoeg zouden hebben en daarom toe- bereid brood vragen.

Nu is de Dienst des Woords niet het houden van een winkel noch het houden van een apothek.

In een winkel, en ten deele ook in een apothek, kiest wie koopt zelf, terwijl de verkoper slechts aflevert naar er gevraagd wordt. Hij die den winkel of de apothek houdt, heeft niets te beslissen of uit te ma- ken. Naar de klanten en patienten liet zelf halen of halen laten, gaat het van de toon- bank.

Maar zoo is de Dienst des Woords niet, en mag hij niet zijn. In dezen dienst wordt niet afgeleverd naar liet koopend volk het weghaalt, hier wordt afgeleverd om niet maar zonder dat de gebruikers er veel over te zeggen hebben wat ze krijgen zullen.

De Dienaar des Woords is huisvader aan den disch, die te zorgen heeft dat allen naar eisch hun voeding ontvangen. Hij verkoopt niet, maar deelt uit, en de verantwoordelij- heid voor de dadelijkheid der spijsje rust niet op wie aanzitten, maar vooral op hem. En ook, hij is geen apotheker, die de simpliteit- kast openzet en er nu de patienten maar in laat grasduinen, maar een medicijnmeester, die, onder verantwoordelijkheid aan den Heere van leven en dood, zijn recept voorschrijft: iets wat men in andere talen nog scherper: voorschrift of ordinantie noemt.

Dit nu maakt de vraag: op wie het Woord moet worden toegepast, van zoo hoog ge- wicht; iets wat nog minder zoo zijt zou, zoo

deze allen eerder waren en gelijke behoeften hadden en aan dezelfde krankheid leden, maar wel terdege zoo is, nu dit alles op allerlei manier uiteenloopt en verschilt.
Toch moet, ook afgescheiden van deze uiteenlopende krankheden en behoeften, ook het gewenschte antwoord op de gestelde vraag duidelijk voor het besef van den pre- kerker vaststaan. Hij moet weten: op wie het Woord is toe te passen. Hij mag er niet in twijfel over verkeer, in welke hoedanigheid de mannen en vrouwen en kinderen, die onder den Dienst zijn opgekomen, in deze vergadering verschijnen.
Die vraag is meer dan een halve eeuw lang ten onzent ganschelijk verwaarloosd, en juist hiendoor is de prediking zoo veelzins uit haar voegen getild. Ten allte gung die verwaarloozing zelfs zoover, dat de kerk niets was dan een spreekbuis, de opgekomen schare niets dan een collectie hoorders, en de prediker een redenaar.
Natuurlijk zal een officier heel anders spreken als hij op de markt, te midden der menigte, jonge mannen voor zijn batallion poogt te werven, dan dat hij in de lazarette of op het exercitieplein zegt wat hij te zeg- gen heeft tot ingelijde soldaten.
Nu is ook Jezus, onze Koning, een veld- heer. Ook die hem toebehooren, vormen een leger. Ook voor dat leger moet gewor- ven worden. En zoo spreekt het wel van- zelf, dat ook hier gelijk verschil geldt, en dat het zoo heel iets anders is, of een dienst- knecht des Heeren roept, om voor de heir- schare van zijn Holland te werven, dan dat hij, door zijn Koning daartoe aangesteld, spreekt tot hen die niet meer kunnen wor- den aangeworven, omdat ze reeds in het leger van onzen Koning zijn ingelijde, ertoe behooren, onder den krijgseid staan en tot het praesteren van dienst zijn gehouden.
Juist op dit punt echter was de schrom- elijke verwarring ingeslopen. Op een gehoor, laat ons zeggen, van duizend personen, be- schouwde men zoo een tiende als er te zijn, maar de overige negen tienden als er nog hui- ten staande.
Althans onder de preek.
Maar was de preek afgeloopen, en volgde er Doopsdiening, dan keerde het blande op- eens om, en dan werd diezelfde man, en diezelfde vrouw, die men zoo even nog als „wilden“ toesprak, op eenmaal angesproken als: „Geliefde Broeder en Zuster in onzen Heere Jezus Christus.“ Ze werden geerd in hun hoedanigheid van „geloovigen.“ En krach- tens hun hoedanigheid als „geloovigen“ wer- den hun kinderen voorgesteld als in het Verbond besloten, in Christus ingelijde, en erigenamen des Koninkrijks.
Was sinds dat kindeke eenmaal gedoopt, en gingen er eenige jaren over heen, tot dat zelfde kindeke groot geworden, met vader en moeder ter kerk kwam, dan was dat knaapke of dat meisje weer op eens los van Christus, niet ingelijde, en nog niets uit- zienende hebbende met het Koninkrijk der hemelen.
Ja, deze stultende inconsequentie en onna- denkendheid ging soms zoover, dat men tot in toespraken bij het heilig Avondmaal de lieden kon hooren toespreken, als de zoon- daren die nog van verre stonden, en nog gelokt moesten naar hun Heiland.
Zoodaals men te Constantinopel onder een troep Mahomedanen, of te Peking onder een schare Heidenen over Jezus zou spreken, zou sprak men niet zelden over den Gezalfde Gods in het midden van de „vergadering der geloovigen.“
Een eenvoudige boer weet zeer wel het verschil tusschen twee akkers, die er nog beide zwart uitsien, maar waarvan de één bezaaid is, zoodat het zaad er in zit, en de andere nog braak ligt. Hij begrijpt uitne- mend, dat het heel iets anders is, of men een nog leeg stuk land gaat bezaaien en beplanten, of wel dat men een akker die bezaaid en beplant is, wiedt, nat maakt, dekt en verzorgt.
Maar onze predikers hadden voor dat ver- schil vaak geen oog meev. Omdat het zaad nog ontleiden moest en de halmen uit- groeien, gingen zij te werk alsof er nog niets was, en alsof er nog gezaaid moest worden.
Als een man of vrouw tot krachtadige bekeering was gekomen, dan begrepen ze, dat zulke personen anders moesten behan- deld worden, dan de wilde hoop. Maar zoolang het zaad nog schuil bleef in den akker, of ook de are nog niet in den halm uitschoot, was liet in hun oog nog alles vreemd aan Christus.
Dit nu gaf een valsche verhouding tus- schen hen en hun gemeente, want feitelijk cijferden ze op die manier hun gemeente als zoodanig weg. Ze gelooiden niet, dat de samenkomst waarin ze optraden, een „vergadering“, in eigenlijken zin, en veel min dat ze „eene vergadering van „geloovigen“ was.
Tien procent geloovigen misschien! en de overige negentig procent een bonte schare die de wet niet kende.
Zoo hieven ze ongemerkt en onwetend het karakter der gemeente als „gemeente van Christus“ op, verdonkermaanden het Genadeverbond, maakten den kinderdoopt tot een beelching, en stonden als Christen-leer- aars in een Christelijke kerk te spreken, zoodaals een zending het onder Javanen of Madoerezen zou doen.
Hieraan nu begint thans almeer een einde te komen.
Nog zijn we er wel niet, maar het hoog besef begint toch weer door te dringen, dat een prediker, die zijn gemeente als vreemde hoorders, of uitsluitend als gewone vrienden toespreekt, maar ze niet durft aanspreken als „geliefde broeders en zusters in onzen Heere Jezus Christus“, zichzelf hiernede feitelijk buiten de kerk zet, geen kerk heeft, geen kerk erkent, zijn ambt ondermijnt, en tot veel bekwaam moge zijn, maar zich niet schilt tot den Dienst des Woords in de vergadering der geloovigen.
Zeker, er kunnen in de vergadering ook

Joden, of Heidenen, of Mahomedanen bin- nenkomen, om te luisteren; maar die staan er bij, die zijn geen leden der vergadering, niet naar hen kan zich het Woord schikken, ook al kan het zijdelings op hen gericht worden.
Ook is het waar, dat er valsche broeders onder de geloovigen kunnen insluipen. Be- driegers van zich zelven en van de menschen. Een gedaante der godzaligheid vertoonende, maar zonder geloof in het hart. Maar deze schullen. De prediker kent ze niet, want kende hij ze, dan zou men ze uit de ge- meente moeten bannen. En ook al moet het Woord echt en valsch geloof telkens schillen, ook naar den hypocriet richt zich de prediking niet.
De prediking gaat altoos uit naar de zoon- daren, die geacht worden in Christus te zijn ingelijde en erigenamen des Koninkrijks te zijn. Nooit anders. En niemand kan er- genaam des Koninkrijks zijn, tenzij de wort- tel der zake in hem zij.
Nu is hier allerlei verschil. Het zaad kan nog ganschelijk schillen in den akker, dat de akker nog even zwart ziet als een ak- ker die braak ligt. Er kan een kleine groeiing over het veld zijn gekomen, dat er iets uitloopt. Er kan veel onkruid tusschen dit groensel opschieten. Droogte kan het half doen verdorren en verzengen. Kwaad insect kan het stuiten in den groei. Pelle storm kan hoog gewas neerslaan. De are kan zich pas vertoonen of reeds zijn uitge- bot. Zij kan nog groen of reeds geel in het veld staan. Kortom, er is allerlei ver- schil en onderscheid. Geen twee bladen zijn ook aan deelen boom gelijk, eer eendlooze verscheidenheid. Maar dit blijft toch, dat de akker als zoodanig het zaad reeds in zich draagt, of althans als zoodanig moet be- handeld worden.
Het antwoord op de vraag: op wie is het Woord toe te passen, is alzoo geen ogen- blik twijfelachtig.
De personen tot wie de Dienst des Woords zich in de „vergadering der geloovigen“ richt, zijn altoos als „geloovigen“ te nemen. Geloovigen nog in het zaad, of „geloovi- gen“ die reeds in den halm staan.
Maar nooit mag de „vergadering der ge- loovigen“ genomen, als een dorre wildernis of als een akker die braak ligt.

Rad der geboorte.

Bezwaar heeft Ds. Bos ook tegen de door Dr. Kuyper gegeven voorstelling, alsof de wedergeboorte bestond in een weer recht gezet worden van het rad onzer geboorte, met toespeling op Jac. 3: 6.
Hierbij zij opgemerkt, dat onze geachte censor ten onrechte een eenmaal gezegde verklaring verwaart met het begrip der zaak in ordelijke definitie.
Gelijk ook hem bekend is, heeft Dr. Kuyper herhaaldelijk en op alle manier zich over de wedergeboorte uitgelaten. Om dus te weten wat Dr. Kuyper hieronder verstaat, staan hem veleer hulpmiddelen ten dienste, en in geen geval gaat het aan, om van een los daarheen geworpen woord te zeggen: „Dat is nu Dr. Kuypers defi- nitie van wedergeboorte.“ omdat deze schrij- ver zich een enkel maal zoo heeft uitgedrukt.
Ten andere dient gevraagd, wat Dr. Kuyper met deze toespeling op Jac. 3: 6 bedoelde, en in wat zin hij ze gebruik heeft. Hierop nu luidt het antwoord, dat het in de Gereformeerde dogmatiek eisch is, wel te doen uitkomen, dat de wederge- boorte niet is het inbrengen in den mensch van een zekere nieuwe materie. Dat moet deswege bestreden, omdat dit leidt tot een opvatting der zonde, alsof de zonde iets positiefs ware, dat dan weg zou gaan, en waarvoor in de plaats dan dat nieuwe positieve iets zou komen. De leer van den val en de wederopstanding hooren logisch bijeen. Om nu wel te constateeren, dat de wedergeboorte herschepping is, d. i. ver- nieuwing, verandering, omschepping van iets dat bestaat, en niet inschepping van een orgaan dat niet bestond, maar nu pas begon te ontstaan, werd verwezen naar het beeld door Jacobus gebruikt, waar hij spreekt van „het rad der geboorte.“
Gelijk ook Ds. Bos bekend is, loopen de gevoelens over de beteekenis van deze woorden zeer uiteen, maar drift toch wel de meening boven, dat ze beteekenen: ons menscheijk leven gelijk dit in ons in bestan- dige actie is.
Zich aan die zegwijze aansluitende, kan men derhalve zeggen, dat het zondaar wor- den van den mensch hierin bestond, dat zijn leven in hem in plaats van de juiste en richtige actie te volgen, een onjuiste tegen- overgestelde actie inzette.
En wat men dit zoo op, dan ongetwijfeld kan men zeggen, dat God aan den mensch bij de schepping het „rad der geboorte“, dat is een actie des levens, gaf naar zijn wet; dat de zonde die levensactie in haar tegen- deel omzette; en dat alzoo de wedergeboorte er in bestaat, dat door een intredende wer- king van den Heiligen Geest deze levens- actie in den zondaar weer ga wentelen in overeenstemming met de wet des Heeren.
Doch ook zoo bedoelt het bezigen van deze uitdrukking noch een definitie noch een volledige toelichting, en eerbiedigen we ieders vrijheid, om of Jac. 3: 6 anders te exepet- seeren, of om deze combinatie te wraken.
Dit alles raakt noch een beginsel noch een grondstuk der waarheid.
De waarheid zou dan pas door Ds. Bos te na worden gekomen, zoo hij in de zonde iets positiefs ging zien, en diensentevolge in de wedergeboorte geen herschepping maar inschepping van een nieuw bestanddeel zag.
Doet hij dit, gelijk we vertrouwen, niet, dan is ook op dit punt, voorsover we zien, geen enkel geschil aanwezig, en zijn schrij- ver en censor het ook over het wezen der wedergeboorte eens.

Beleefthidshalvo.

Op ons korte stukje rakende onze Kerst- meditatie heeft de Eerw. heer F. A. Maaijer nogmaals met twee breede artikelen, elk van drie kolom, geantwoord.
Hoewel we verklaard hadden, niet naar aanleiding van een meditatie, wel desnoods later in aansluiting aan een principieele uit- eenzetting, in een debat over de Maria- vereering te kunnen treden, dringt toch be- leeftheid ons, op des heeren Maaijers repliek niet bot te zwijgen.
Nog niet op zich zelf, maar overmits de heer Maaijer ons schrijven zoo stumperachtig vond, dat hij ons zelfs als „beste hoog- leeraar!“ grootvaderlijk toespreekt, mag de schijn zelfs niet ontstaan, als ware ons zwij- gen uitvloescl van verstandeloosheid.
Zij daarom ten eerste meegedeeld, dat we volgens den heer Maaijer zijn bedoeling niet juist weergaven.
Dit doet ons leed; te meer daar wij zijn eigen woorden afdrukten.
Doch ziehier zijn opmerking:
Waar hebben wij beweerd, dat aan Maria's moeder-eere eene even hooghe persoonlijke waar- digheid moet beantwoord hebben, en dat deze persoonlijke waardigheid vermeld moet zijn ge- weest van hooghe gave van genade en heiligheid? Waar hebben wij Maria's moeder-eere van hare „persoonlijke onderscheiding“ Moeder-eere en moederwaardigheid beschouwd wij in onze arti- kelen immer als een en dezelfde zaak. Heeft Dr. Kuyper ze zoo oppervlakkig gelezen, dat hij dit zelfs niet heeft bemerkt? Maria is Moeder van Christus, viedaar is hare eere „hare waar- digheid“. Dat die eere, die waardigheid ontzag- lijk groot is, hadden wij niet te bewijzen dit gaf Dr. Kuyper ons toe; hij zeide, dat Maria juist door die moeder-eere de gezegende onder de vrouwen, boven alle vrouwen gelukkig en zalig was. Wij hadden allees te bewijzen, dat aan die moeder-eere Maria's heiligheid evenredig is geweest. En dit deden wij, niet zoover door aan te toonen, dat Maria, om Moeder des Heeren te kunnen zijn, in haar persoon een even- redige heiligheid moest aanbieden, gelijk Dr. Kuy- per het doet voorkomen; maar ons hoofdargu- ment was, dat Maria alleen om haar moederschap, afgezien van hare persoonlijke eigenschappen, niet zalig kan gepreest worden.
Overtuigen doet deze opmerking ons niet. Immers de geachte schrijver laat bijna on- middellijk op deze woorden, deze andere ver- klaring volgen:
Daartegenover toonden wij aan, dat Maria alleen dan om wille van haar moederschap zalig te prijzen is, als hare persoonlijke heiligheid met hare moeder-eere gelijken tred houdt, m. a. w.; als zij de waardige Moeder geweest is van een zoo waardigen Zoon.
Gelijk men ziet, lijkt hetgeen hij eerst zeide niet te betoogen, met hetgeen hij nu weer erkent wel te betoogen, zoo ongeveer als lood op oer ijzer.
Voor den heer Maaijer, dit blijkt ook nu weer, zijn Maria's „moeder-eere“ en haar „persoonlijke heiligheid“ twee niet van elkaar te scheiden begrippen.
Voor ons nu is het niet de quæstie, of ook Maria een uitverkorene ter zaligheid was. Dit nemen we volgaarne aan. Maar wel, of het woord „begrondigde“ in Luc. 1: 28 al dan niet doelt op zaligmakende ge- nade.
Dit kunnen we uitleggkundig niet toegeven: 1º, omdat charis op zichzelf niet noodzakelij- ke beteekenis heeft; en 2º, niet om- dat er staat: „Gij gezegende onder de vrouwen.“
Waar van „genade tot zaligheid“ sprake is, is men niet gezegende onder de vrouwen, of gezegende onder de mannen, maar onder de kinderen der menschen. In Christus is noch man noch vrouw.
Ten tweede willen we onzen lezers gaarne mededeelen, hoe de heer Maaijer het goed praat, dat de gelukkigen van Lourdes zoo- goed als zonder uitzondering dank en eere aan Maria geyen, en schier nooit aan God den Heere.
Hij zegt hiervan:
Ach, beste hoogleeraar, de goede God is niet jaloezich op de eer van Zijne Moeder; intege- deel door de eer, aan haar bewezen, acht Hij zich zelf geerd, want die eer wordt haar alleen gegeven om Hem, en omdat Hij haar geerd wil zien. Mag ik u dit duidelijk maken door eene verge- lijking? Verbeeld u eens een vader, die met zijn dochterje aan de hand eene wandeling maakt. Op hun weg ontmoeten zij een arme, die een almoeis vraagt. De vader, die zijn dochterje deelschijnt wil maken aan zijn goedgevoel, geeft zij zijn almoeis aan den arme niet maar dwij- ze zijn dochterje in de hand. Deze moet de almoeis brengen. De kleine dribbelt naar den arme toe, en de arme neemt de almoeis blijde aan; hij dankt het kind, lacht het toe en zegent het. Zal nu de vader opsterven en zeggen: Maar hoe? Gij bedankt dit kind? En gij vergeet, dat ik, de vader, het ben, die u de almoeis geeft? Ach neen. Integendeel, de vader zal zich ver- hoogen over de dankbaarheid, die de arme aan zijn kind betooft. Door het kind te danken en te zegenen, dankt de arme tevens den vader, want de vader bemint dat kind. Omdat hij dat kind liefheeft, geeft hij het deel in het uitdeelen zijner weldaden, en omdat hij dit kind liefheeft, verheugt hij zich ook in de bewijzen van liefde en genegenheid, die het ontvangt. Moet ik mijn vergelijking nog uitwerken? Welnu dan. Jezus bemint Maria; daarom deelt hij zoo gaarne Zijne gunsten door hare bemiddeling, op hare voorbede uit. Jezus bemint Maria; daarom zult Hij zoo gaarne, dat men haar ter wille der gunsten, door hare bemiddeling verbergen, loof en zegen. Hij acht zich bedankt in den dank, aan haar bewezen, en men belooft van zijne dankbaar- heid aan Hem niet expres melding te maken; die zij reeds vanzelf in den dank aan Maria opgeleiden. Om dezelfde reden is er niets tegen, dat men op plaatsen, waar Maria bijzonder ver- eerd wordt, meer bijzonder tot Maria bidt.

Daar het kind dit nog niet zoo gevoelt, en de vader wel, is alzoo volkomen begrijpelijk. Maar wat vordert nu de heer Maaijer niet zulk een povere vergelijking, waar de quæstie juist liep over de tegenstelling tusschen het schep- sel Maria, en tusschen dien Schepser die gezegd heeft: „Ik zal mijn eere aan geen ander geven.“
Merkwaardig noemen we dit antwoord in de tweede plaats, omdat de heer Maaijer al spoedig voor de tegenstelling: het schep- sel Maria en God de Heere als Schepser, de heel andere: Jezus, en zijn moeder Maria, in de plaats schoof.
En ten derde, omdat er sprake was van het geven van dan en eere, na z. i. uit Gods wonderkracht ontvangen redding, en hij in de explicatie spreekt van het bidden tot Maria.
Toch merken we dit niet zonder genoeg- en. Immers het was ons tot een teeken, dat de heer Maaijer zelf huiverde, om het eigenlijke feit, dat in Lourdes plaats greep, en waarop we de aandacht vestigden, tout crû te verdedigen.

KUYPER.

Plantagebrek woop ons het slotartikel van Prof. Rutgers tot de volgende week te laten liggen.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAAGERS: Van den heer L. de Vries, gevonden in de collectie Gerst. kerk H. te Groningen, voor Kootwijk f 2.25: van den heer J. de Wolff, te Zand nabij Mid- delburg f 5; van den heer J. H. Jacob te Schie- dam f 1; van Mevr. de Wed. H. te Delft f 15.

Kootwijks Leesbibliotheek.

Wie van onze vrienden denkt nog eens aan deze behoefte?

Uit de Pers.

Bijna curieus is wat de heer S. J. Bootsma in de Duin, n.º 6, opmerkt over de wijze, waarop die Weeker zich poogt te redden uit het doofle slop, waarin ze met haar bestrijding van de Gereformeerde Doopsbeschouwing reed. Hij schreef dit:
Met het woord Gereformerd wordt heden ten dage vrij wat geschermd, en allerlei beschuldigingen van on- en niet-gereformerd zijn worden door broeders tegen broeders ingesproken. 't Is alsof 't maar zoo niets is! 't Zou te wenschen zijn, dat door som- migen met deze dingen wat meer ernst, niet in woorden, maar in daden betoond werd.
Vooral wordt door de nieuwe Christelijke Gere- formeerden een hooghe viroel gespeeld tegen velen in de Gerst. kerken, dat zij ongereformerd zijn. Men blijft evenwel in gebreke dit te bewijzen, zelfs te trachten liet te bewijzen.
Nu vond ik in de Weeker van 24 Jan. onder de rubriek „Beantwoording van vragen“ onderte- kend met de initialen van L. (ingen), het volgende, dat ik zeer merkwaardig en kenschiedend vond. H. „B. te A. vraagt ontrent de zaligheid der vroege- sterren kinderen. De Dordische vaders waar- schuwden (L. 12) tegen het curieuselijk doorzoeken „van de verborgenheden en diepten Gods. In 17 cin- gen zij zeve, dunkt ons, van dien weg af en stelde, wat uit de Schrift niet kan worden bewezen. Wat die zaligheid zoo zeer geprophen, dan moesten „geestelijke ouders wenschen naar het vroeg sterren „immer kinderen, niet doen als David bij den er- sten mit Balthasar, maar bidden om dien doof. Denk aan het verschrikkelijke vergelijken van „Wij willen daarom de uitdrukking der heeregenen liever een openbaar, dat de een raad aan de andere inhoudt, een zich niet al te fier oer de vroegesterren „de bewezen, maar dat te zwijgen en te lieken „eene ongezondheid, waarbij jonge Sephale school- eloor God. Woords is gegeven. Op de vraag of er velen zalig werden, antwoorde de Heere, en zoo „antwoorden ook wij: „Strijd gij om in te gaan“ en „vroegen er hij: „bid voor degenen, die u gegeven „zijn, ook voor het kind in de wieg, want het kan „vroeg sterren. Wacht niet met uwe zorgen tot na „den dood, want aladan is de beslissing geschied.“
Ik heb het gansche artikelte overgeschreven; de curieusering is van mij. De lezer overwege nu, hoe hier de belijden der vaders in de „Vif Artikelen tegen de Remonstranten“ tegengesproken en als niet gegrond op Gods Woord verworpen wordt. Zoo wordt uit die schone en troostvolle belijden een praktijk afgeleid, die een geloovig ouderhart ineen- krampden doet, alsof het hoogste ideaal van een godinalgen vader en moeder is, hun kind mar- kend te zien in den hemel te weten, en niet dat dit kind zijn God eerst op aarde en dan in den hemel verheerlijke, en grootmaakt, bovendien spreekt het aangehaalde artikel niet alleen van de „zaligheid“, maar van „de verkiezing en zaligheid der kinderen.“ En wat geloovig ouder, die juist hierop ziet, zou nu gaan bidden om den dood zijner kinderen; immers daarin zou opgesloten zijn, dat uit hun jong sterven hunne verkiezing volgde, en in HUNNE verkiezing niet hun vroeg sterren begrepen was.
Ten laatste schuift de schrijver in de plaats een gevoel, of noods hij liet noemt een liever openen van de woorden der vaders, waardoor alles bij de graven onzer lieve kleinen zwerend, ja donker en bang wordt. Men moet zich niet al te fier bewaren, men moet naar stilzitten en hopen; waarom? Om- dat God's Woord nog een luttelmaal in onze rouw werpt! Neen, omdat het woord zulke niet doet! Met alle beschuldiging zij gevraagd of men van die zijde dus wel op de zuiverheid der leer in de Gerst. kerken mag aanvallen, terwijl men zichzelf in zulke dingen verlooft? Geldt hier niet het spreek- woord: „Gnuesmeester, genees u zelf? Beware de Heere ons bij de zuiverheid der leer, en brenge hij in den grondslag der belijden, ons van de vaders overgeleverd, ook de Christl. Gereformeerden en de Gereformeerden nog eens weer in een kerkge- meenschap samen!

Dit is niet te sterk gesproken.
Bij onze vaders stond elk stuk van hun be- lijden met het geheel in verband.
Hollands Kerkblad vestigt de aandacht op de kleine Gereformeerde kerk, die voor korten tijd te Brussel tot openbaring is gekomen, en die kerkelijk verband zoekt met de Gereformeerde kerken liet te lande.
Door het voorbeeld en het getuigenis van de Ge- reformeerde kerken in Nederland ontstond ook in kleinen kring te Brussel de drang, om naar de andere belijden ook kerkelijk te leven, en ernstig bewaar tegen de collegialistische hiërarchische praktijk der Belgische zendingkerk.
Met blijdschap mag dit verschijnsel onzerzijds worden begroet.
Het bloed en de tranen der Calvinistische mar- telaar vloeiden eenmaal in België. Onze confesie werd daar door Guido de Bray geschreven. De eerste Synoden van onze Nederlandische Gerefor- meerde kerken onder het kruis werden daar ge- houden. De klooke mannen, die onze Nederlandse kerken in het Gereformeerde spoor leidden, kwamen van daar tot ons. Sinds bleef de akker in België, na het goede zaad ook in vele ballingen